

نهرکه کانی حکومتی ناینده



کاکل عابدللا

خارجیه کانی حکومت که مده کاته وه هر له باله خانو شوینی وه زاره ته که تا دهگاته خرجی وه زاره ته که له دابینکرنی خزمه تگوزارییو موچه نو تو میلی وزیرو وه زاره ته که موچه کارمندو فرمانبرانی دیوانی وه زاره تو خرجیه لایه لایه کانی تر.

بیگومان که باس له گوزانکاریو نوییونوهی هس شتیک ده کرت، ده بیته هسنگاره کان به ناراستی باشترکردنو چاکسازیکردن بیتو کاری نوئو بیرری نوئ بیته نارا، بۆ حکومتی نوئش پئویسته همان ناراسته پیره و بکرت، به تاییه تیش رنگه نو زهمه نو زهمینه یی که دادیت گونجاوتر بیت بۆ کارکردنی حکومت له م روهه له وهی پئشووتری.

وهکو ناشکرایه کارو نهرکی حکومت ئیجگار زورو پهرتو بلاوو به شیکیشیان هسستیارو سترانچینو به نه نجامه گایاندنیان کاریکی و ناسان نیه، به لام نه وهی من ده مهوئ لیره باسی بکم چه چن شتیکی سادهو ساکارو پئوانیه نه توانرئ جیبه چن بکرت، یکه مین هسنگاو که زور پئویسته بۆ حکومت، زیاتر گرتگی دانیه تی به پلاندارشتن، بۆیه حکومتی ناینده زور پئویسته گرتگیه کی تاییه تی به لام لایه بدات، به تاییه تیش پلانی درئزخایه، حقاویه حکومت لای گرتگ نه بیته که چ کاتیکیو پاش چه ندی تر به ربوبی نو کاره کی که پیسی هله دستیت

ده دروئته وه، با پیگه بیشتی به ره مه که بۆ نه وه یکی تر یا چه ند نه وه یکی تری پاشان بیت، بۆیه پئویسته نه و پلانته کی حکومتی پئشخوی دایریشوه، زیاتر دهوله مندتری بکه نو نه وه شی نه پزوانه سه ری که پلانی بۆ دایرئژن، نه مان دایرئژنو نه وه ندی بکرتی هچ هسنگاریک بن پلان و به رنامه یه کی چوپورو ژرانه که حیساب بۆ هه مو و رده کاراییه کی له نه نجامه کی کرابیت نه هاوژن، چونکه به به نجام نه گه بیشتنکی پزوه تیغانه بۆ هسنگاریک که حکومت پیپه لده ستی، نه و زاینکی ئیجگار کوره چ له روهی مادیی مه عتهوی یا کات، به میلله تو ناینده و لاته که ش ده گه یه تی.

پئویسته حکومتی دایرئ زیاتر ده سترکاوهرتو خاوه ن بریاری سه ربت بیت، بۆ نه وهی سه ربتشک بیه که له وهی که سو دی هیه بۆ میلله تو و لاته که بیسات، هه ندنیک خه رجیو پاره که مبه کاته وه که سو دیکی نه وه تو لئوره ناگرتی، بۆ نمونه نه م هه موئ باره گای پاره ته سیاسیه کان هه ریه ک به جیبا و به گوزیره قه باره و ژماره ی نه اندامانی له یه ک باره گای کوبیکانه وه که هه مو به شه کانی په یه وه ست به کاری خیزی تیدا جیگابیتته وه ته نه نه و نه اندامانی که رزانه کاری تیدا ده کنه موچه یه کی دباریکراویان به بیته باقی نه اندامانی دهره وهی باره گاکه هچ موچه یه ک وه رنه گرتن، به که مکرده ونه باره گاکان و به ویپیه ی که به بخوئکردنی جزیش له نه ستوی حکومت، که واته به شیک له و خرجیانی حکومت که مده بیته وه، چونکه هه رچه ند باره گای

حیزب زوربیت، نه وه ندی تر پئویستی به دابینکرنی خه رجی زیاتر هه یه بۆ پاسه وان و کاره خزمه تگوزارییه کانی ناوو کاره باو شه قامو خه رجیه کانی تری ناو باره گاکه و کزیی باله خانه که (نه گه ر به کرت بیت)، سه ره رای نه مانه ش چه ندی باره گا زیاتر بیت نه وه ندی تر پئویستی به که سانیک هه یه که کاروباری شوئنه که هلسورئین، ئی نه م که سانه ش خۆ زه منی شاخ نیه به خۆبه خشی کارئ تیدا بکه نو به لکو پئویستیان به موچه هه یه، نه گه ر بکرت باشترویه نه و خه رجیه ی که به هوزی داخستنو هس مکرده ونه ی نه م باره گایانه دپته وه ده ست حکومت، چه ند کاره گه یه کی پیشه سازی به ره مه پتان هه ر چه ند ساده و بچوکیش بیت دابه زینتتو هچ نه بیته نه و نه اندامانی خیزیه کان که له باره گاکان دورو ده خرتنه وه، کاریان تیدا بکه ن، و لاتانی خورتاواو و لاته پئشکه وتوه کان نه وه ندی پئیدا بسورئیه وه هچ باره گایه کی خیزیت له شه ارکانیان بهر چاوا نا که ویت، خۆ بیگومان باره گایان هه یه به لام له پنجه ی ده ست تینا په پئو له بالخانه یه کی بچو کو لا به لایه نه اندامانی ته ناته خیزیه گه و ره کانیشیان ژماره یان زور که مه و بیعتما دیان ته نه ا له سه تر لایه نگره کانیا نه و ته نه ا به یه که ورتو ئیش به یه ک بونیشیان له کاتی هه لئزاردن.

هه ره کو ناشکرایه که رته کانی پیشه سازیو کشتوکالی و بازرگانی، سه رکه ی سه ره کی ناوبری و لاتن، بۆیه هه رچه ند حکومت گرتگی زیاتر به م که رتانه بدات، نه وه ندی تر و لات روو له بوژانه وه ده کاتو ته ناته توره یی سیاسی و لاته که شی پتوره بده ن، له لایه کی تره وه هه ر و لاتیک هه رچه ندی نه م که رتانه ی پئشکه وتو بیت، نه وه ندی تر په یه ونی که لگه ل و لاتانی تر زیانو پته و نه بیته، چونکه سیسته می سه رمایه داری جیهانی نه مپو، سیاسه تو ناوبری به یه که وه گرتدوه، بۆیه حکومتی ناینده ی هه ریم، نه رکی سه رشانیه تی یاخ به م لایه تانه بدات، به تاییه تیش که رتی کشتوکالی، چونکه جگه له بوژانه وه ی ژیرخانی ناوبری و لاتو زیادیونی داها تی تاکو حکومت، نه و نه م که رته تاکه که رتیشه که به هوزیه وه بتوانرئ له هه ر باروزوئیکی نااسایی سیاسی، میلله تی یی بزیندرئو و لاتو هانی سه رمایه داره بچوکه کانیش بداتو چه ند هسستیکان پیکه و کز بکاته وه، کارناسانیا ن بۆ بکاتو هاوکاریان بکات له پشکیکی، بۆ دامه زاردنی کاره گه یه کو سو دی حکومت و میلله تیش له پیشتستی نه م که رته بهرچاوو دباره، چونکه حکومت ده توانی به شتی که موچه خوره کانی نه وانه ی بن بوا نامه بگوزارته وه بۆ به شه هونه ریو کاری ده ستی نه وانه ی خاوه ن بوانامه ش بۆیه شه کارکرتیه کی، که به م هوزیه تی نه م موچه خوره زقرانه ی که به شتیکی باشی بو ده ی بۆ ترخنده کرت که مده بیته وه.

kako_k67@yahoo.com



له نزیگه وه

گوشه په که

رئین ههردی و د. شاهو سعید دهینسون

سه روک ده ستوری هه ری می نه بی نیوه

ولایتیکی به کجار سه یر، په رله مانی به کجار سه یر، سه رکرده ی به کجار سه یر. رۆژی سیټشمه سه روکی هه ریم له به رده م رۆژنامه نوساندا وتی به لایه وه سه یره نه وه ند ه سورن له سه ره نه وه ی ده نگ بۆ ده ستور نه درتتو نه م سوربوونه ش وایکردوه گومان له نیازی نه وانه بکات که داوی داخستنی ده کن. هه روه ا له وته یه کی تردا گو تی نه وه زیاد له سالیکه نه م رهشنوسه بلاوکراوه ته وه له به رده سست خه لکدایه، ئیدی له وه زیاتر وه خت بۆ چه ؟ مرؤف که نه م وتانه ی گوئ لئده بیته شه رمه دکات له ولایتیکا ده ئی که سیک له م ئاسته گهره ی بهرپرسیاریتیدا نا به م راهیه راستیه کان چه واشه بکات، چونکه ریک پئچه وانه ی نه م قسانه ی سه روک راسته . نه وه ی جیگه ی گومان دلله اړوکیه نه وه یه بۆ چه به درئزایی چوارسال له ده سلا تی شه رع ی حکومتی هه ریم په رله مان نه م ده ستوره به شیوه ی ناسایی وتوویزی له سه رنه کراو پاش کوزتایه انی واده ی ره سمی په رله مان له ۴- ۶ له کاتیکدا ته نه ا مانگیک له هه لئزاردنی په رله مانی تازه وه دورین، وا به په له و ختیرایی له سه ر شکی موئامه ره مو فاجه نه ده تانه ویت بریاری لئبدن. بۆ چه چوار سالئ دورودرئز هچ به له په کتان تیابدا نه کردو ئیستا که واده ی یاسایی په رله مان کوزتایی ها توه، بریاری دهرکردنی به م ختیرایه ده دن. نه وه ی جیگه ی گومانه نه م به له کردنه ناشیرینو بچ پاساوه ی ئیوه یه بۆ یکتک له گرتگرتین نه و به لگه یاساییانه، که نه ک هه ر ژانی سیاسی ئیستای کوردستان، به لکو داها تی نه وه کانیشمان ده ست نیشانه دکات. چه یه نه یئیه یی وایلئیکرودون ته ناته ت ریزگ نه دن به نه اندامانی په رله مان وتوویزی له سه ره بکه نو به ند به بندی ماده کانی تاوتوئ بکن؟ ئاخ سه روکی هه ریم به ریز، چۆن له چ ولایتیکا ببنوته ریزگه نه ریزت به وانه ی ئیوه خۆتان بیتابده لئین نوئنه رانی میلله ت (که لای ئیبه ته نه ا نوئنه ری حیزین) جگه له ده نگدان (چ به رازی بسون یان نه بوون) بۆیان نه بیته وتوویزی له سه ره بکن؟ ئاخ له نه م شه رتیک دایدا هه یوه ؟ نه وانه ی چه نه ندام په رله مانیکن که رازی ده بن ب نه وه ی وتوویزی له سه ره بکه نو زۆرتین بیرو بچونی خه لکی له سه ره کوبکه نه وه، ته نه ا کاریان ده ست به رزکردنه وه یان نه کردنه وه بیت؟ چۆن ویزدانو نه رکیان قبولیده کات به مشیوه یه مامه له له گه ل نه م پرسه گرتگو چاره نوساسازده ا بکرت؟ ئایا نه مانه نوئنه ری گه ل که بریاره له ری ئیبه قسه بکه نو ده نگمان بگه یهن، یان به رپاست جگه له بوکه شوشه ی حیزب زیاتر نین.

لئودنایتیکی تری سه روک که به کجار سه یره نه وه یه که گو تی نه م ره شنوسه سال زیاتره بلاوکراوه ته وه . نه م لئودانه ته نه ا دوو نه گه رمان ده خاته به رده م. یان سه روکی هه ریمیش نه و ده ستوره ی نه بی نیوه که رۆژی چوارشه ممه په رله مان بریاری لئدا، یان ده بیته چه واشه مان بکات. نه گه ری به یکه م نه وه یه دباره ته ناته ت سه روک خوشی نه م ده ستوره ی نه بی نیوه که بریاره بخرتیه راپرسیه وه. چونکه نه و ره شنوسه که سه روک واده زانیت سالیکه بلاوکراوه ته وه، نه وه نیه که ئیستار به م ختیرایه هه لئوپوکرتاره. هه ر با به ماده قسه بکه ن: له کاتیکدا نه م ره شنوسه بلاوکراوه یی سه روک ده لئیت زیاد له سالیکه بلاوکراوه ته وه له ۱۱۵ ماده پیکه اتوه، نه و نه م ده ستوره تازه ی (که رۆژی نوسنی نه م سئونه بهرچاری نوسه ری نه م دپرا نه که وتوه) له ۱۲۲ ماده پیکه اتوه. له کاتیکدا (هه ر بۆ نمونه) ماده ی سیټهمی نه و ره شنوسه ی سه روک ده لئیت بلاوکراوه ته وه ته نه ا له یه ک دیر پیکه اتوه، نه و ماده ی سیټی نه م ده ستوره تازه ی له دوو به ش پیکه اتوه و نه دپره ی ماده ی سیټس کراوه به لقیکی ماده ی توه می ده ستوری تازه. له کاتیکدا دیباچه ی نه و ره شنوسه ی سه روک ئامازی بۆ ده کات له ۶ په سه پیکه اتوه، نه و دیباچه ی نه م ده ستوره تازه یه ک ته نه ا یه ک په ره یه. ئایا به س نه م به ته نه ا به س نیه بۆ نه وه ی گومان بکه ن له وه ی به راستی ته ناته ت سه روک خوشی نه و ده ستوره تازه یی نه بی نیوه، که بریاره بخرتیه راپرسیه وه هه روا ده زانیت نه وه یه که زیاتر له سالیکه بلاوکراوه ته وه، یان سه روک ببنوتی و ده بیته چه واشه مان بکات. نه گه ر نه گه ری به یکه م راست بیت نه وه کاره ساته سه رکرده یه ک خۆی بۆ سه روکایه تی هه ریم هه لئزاردوه گرتگرتین به لگه نامه ی نه بی نیوستو نه یخوئیدبیتته وه که چی داوا له خه لک بکات ده نگ بۆ بدن. نه گه ر نه گه ری دوهمیش بیت نه و کاره ساته که گهره تره بۆ که سیک ده بیته ۴ سالئ تر سه روکی هه ریم بیت.

من له سه روکی هه ریم ده پرسم له چ حکومت و چ ولایتیکو چه هه ریمیک دایدا هه یه ره شنوسیک بۆ ببنینی خه لک بلاوکرتیه وه، به لام بۆ راپرسی تیکستیکی تری جیباو بخرتیه راپرسیه وه؟ نه م چ فیلیکه له خه لکی کوردستانی ده کن. خۆتان هه لده خه لته دتین یان ئیبه ؟

من له سه روکی هه ریم ده پرسم نه گه ر ئیوه نه وه ند نه م ده ستوره تان پیتاشه و هچ که مموکریه کی تیا نابینن، بۆ نه وه ند له وتوویزکردنی زیاتری ده ترسنو بۆ نه وه ند سل له وه ده که نه وه خه لکی ماوه یه کی گونجاویان بۆ ببنینو وتوویزکردن له سه ری هه بیت. گه ر نه م ده ستوره باشه و لئنی نارسنن چ جیباو زیه یکی هه یه ریزگه بدن په رله مانی داها تو به ئارامی ماوه یه کی مه قولی هه بیت بۆ نه وه ی وتوویزی له سه ره بکات. گه ر له م ده ستوره دلنایان بووانان پیتیه تی، بۆ چه له وه ترسوزن نه ک هه ر ته نه ا بکه ویته بهر وتوویزی خه لک، به لکو ته ناته ت وتوویزی نه اندامانی په رله مانی! نه وه ی جیگه ی گومانه ره فزکردنی ئیبه نیه بۆ نه م ده ستوره سه یره که به شکی موئامه ره مو فاجه نه هتئاوتانه ئاره و، به لکو نه و له کردنو ختیراییه که ئیوه ده تانه وتی له ریگه یه وه ده ستور تیه ریز. ختیراییه که وه ک هاوړتیه کی رۆشنیر باسیده کرد نه تانه ت فریای نه وانه تاکوین پئش ده نگانی په رله مان به یاننیک دهریکه یو داوا یان لئیکه ن راپوه ستئین!!

له هه مو نه مانه ش تپه رت گه ر ناچارتان کردین نه وه قبولیکه ن که ره وه ندی کورد له دهره وه ی ولات به شداری له هه لئزاردنی په رله ماندا نه کات، چۆن ده بیته نه وه قبولیکرتی که نه م ره وه ند که ژماره یان نزیکی ۹۰۰ هه زار تا ملیونیکه، له م پرسه گرتگو چاره نوساسازده ا به شداری نه کن. گه ر به یکه مان قبولکرد، چونکه لانیکه م ده زانین نه م هه لئزاردنه ته نه ا بۆ چوار ساله و ده کرتی له هه لئزاردنی داها تودا نه م چاره سه ر بکرتی، نه و له پرسه ی ده ستوردا که به لگه نامه یه کی درئزخایه ون هتا هه تاییه، چۆن نه م به شداری نه کردنه قبوله کرتی. نه م نه گه ر قسه له وه ش نه که ین که ناوچه دابراوه کانی کوردستان هچیان مافی ده نگدانیا ن له سه ر پرسیکی وا گرتن نیه. نه م نه یه دیکه نه له همی عورفیکی سیاسیا بوننی هه یه نه له همی شوتنیک دناشدا نه وه ند نابه رپرسیارانه مامه له له گه ل به لگه نامه یه کی واگرتنگا کراوه. با سینارویکه بگرتیه وه:

مانگیک له په رله مانی تازه وه دورین هه مو له چاره و پانی هه لئزاردنی تازه ی په رله ماندانین، واده ی فره می په رله مان کوزتایی ها توه، ده ستوریک دوو رۆز پئش دهرکراوه بۆ رۆژیک دای له وه ش به سه نه دکراوه، په رله مانتارکیش مافی قسه کردنی له سه ره یه ک به ند نه بووه و ته نه ا مافی ده ست به رزکردنه وه ی هه مو هه رئ نه م له چیرۆکی عریز نه سین ده چیت یان روداویکی سیاسی راسته قینه که به راستی له کوردستاندا رویداوه.

برایان! ره فزکردنی ئیبه بۆ نه م شیوازه ی مامه لکرده له گه ل ده ستوردا جیگه گومان یه، به لکو نه وه ی ئیوه به مشیوه یه ناشارستانی ناعه قلانیه دیکه ین هه زارجار جیگه ی گومانو دودلئیه.

چون ریگرین له فرتو فیله کانی هه لئزاردن

سالوتوماتی

نابیت له په رته وه ی سه ری دراوسیکه مانیان تاشی ئیبه میش سه ری خۆمان بخوسئین، نه وه ی له ده روپه رماندا روه دات لئره هه یه و فوئوکوپی بکه یته وه، نه ی که واته ده بیته چۆنکه یو جیبه کن؟ تا رۆژی پئوانه دباری کردنی حساب هه ره که سه به پئی هوقو حسابی خۆی له وه په رله ماندا که به هوایه وه ده ریز کورسی وه ریکرتی، به بن نه وه ی یازده هه زار کوزراوی جهنگی ناوخ بکه ین به یازده هه زارو یه ک که س، که واته ده بیته پند وه ریکرتیو لئیه وه فیزی نه وه یبیر له نوپاره کردنه وه ی نه و هه لاته نه که ینه وه نه هتیلین دیموکراسیه که مان خۆتیاوی بیته وه.

رهنه گه بیرسیت، نه وگرتنییه جیبه له کوئیه سه رچاوه ده کرتی بۆ هه لئزاردنیک که ریگریست له نه گه ری هه ر روداویکی دلته ریزن؟ بیگومان له هه لئزاردنیک پاکو بیگوردا بهرجه سته ده بیته، نه یی باشه نه م هه لئزاردنه پاکو بیگوره چۆن مسؤگه ر بکه ین؟

پئویسته هه رتاکیکی نه م کومه لگه یه خۆی به چاودنیو بهرپرسیار بزانتی، نه رکی نه تیا نه وه نه بیته ده نگه وه ی بدات هه قی هچی تری نه بیته، نه گه ر حالته تیکسی به دیکر بۆنو بهرامه ی ساخته کاری لئیدت، نابیت پشتی تیکتاتو بلن سه رتیشه بۆ خۆم دروستناکه م،

رهنه گه نه و ته زویره نه و نه یینی چاوی لئخه واند، نه ک هه ره نه نجامه کان بگوریت، ماندوبوونی ده نگدانه کی خۆشی به فیرق ببات، پئویسته ده نگده ر بپواینیت مافی یه ک ده نگه هیه وه به خیا نه تو بهرپرسیاریتی میژویی بزانتی له کاتیکدا بۆی بلوئت له ده نگیک زیاتر بدات، ویزدانی نازاری بداتو باوه ری وه هابیت به خشی نی نه و ده نگه زیاده ی که لایه تیک به مه به سته سه رکه وتنی قهواره که ی بۆی ده ره خستئیت، نریکرنه له مالی دراوسیکه یی به زاندنو هیزسکردنه سه ر مافی بهرامیه و چونکه خوارنی به رزه وه ندی گشتیه، نه چوئنه مرچ نییه نه و ده نگه زیاده یه تیا کار له سه ره به رده بوونی نه و لیسته بکات که ده خوارزیت سه ره که ویت، بۆی هه یه بیته هزی خسته وه ی ئاگرو که ویتنه وه ی نوویه رکه، بیباوککردنی یه ک مندال گه ر له و ساخته کارییه یه نه چه که تی خولقاندی رویدات نه و تا سه به بکارتیو ده بیته خۆت به قائل بزانتی با راسته خۆش ده ست له و کوشته دا نه بووینت، هه هه نه و قهواره یی ده ته ویت ده نگ بۆ بده یو پئترانی که ده ویت له ریگه ی ساخته کارییه وه سه ره که ویتو کورسی به ده ست به ییتت، پئویسته په شیمان بیته وه لئو ویزدات به وه ئاسوده بکه یو بلئی قهواره یه ک به ویت به غه ش به رنده بیت گومانی تیدانییه

خالئیک دیکه ی گرتگ که به ره به سته له ته زویرکردن، ده بیته ریگر له نه نجامیک ناشه رع ی، نه وه ی هه مو تاکیک که مافی ده نگدانی هه یه ده بیته چیت ده نگ بدات به و قهواره یی که مه به سته تی، نه چوئنه بۆ بکه کانی ده نگدان، به جینه هتیا نی نه و نه رکه ی له سه رشانیه تی ریگه خۆشده کات بۆنه وه ی ده نگه که ی به کاره یینت، به کاره یینت ده نگه که شی یکه ساند به بیت به لاریداری دیموکراسی و نازادیو داپه روه ریو مافی گشتی، که نه مه اتانیکسی گه وره که موئیه یه ناواسه نگکردنی

به نه ستوی نه و ی ده نگه دهرده که ویتو ده بیته به ده ست نازاری ویزدانیوه تاچوار سالئ دیکه وه ده تیکی تر تپته وه. وپرای نه م بهرپرسیاریه تیه ی که ده که ویتسه به خیا نه تاک بۆ ریگه گرتن له ساخته کاری هه لئزاردن، ده بیته قهواره کانی بهرپرسیاریتی ویزدانیو نه خلاق ی له بهرچاوبگرتو مایی ساخته کاری نه بن تا توانایو لئیه شراوه ی خۆتیا یان روون ئاشکرابیتت، ده بیته نه ویه یان لا روون بیت نه وان هۆکاری یه که من بۆ پاکو خاوتیسی نه نجامه کان، ده بیته خویان رازی نه بن به سخته کاری سه ره که ویتو کورسیه کانی ده سله ات به ده ستئینت، چونکه له م قوتانغه دا به تاییه تی که شکور هوشیاره خلکی، مه نزلئ فرستی قیلکردن کورته وه قهواره یه ک ده ستی تیداهه بیت، گومانی له وه نه بیت بۆ سه رده چیت ده توانیت په رده پؤشسی بکات، له سه رگوزری ئیواره روی که شف ده بیته دلی ده چیته لیستی ره شه وه، چوونه نیو لیستی ره شیشه وه کاریکه ته نیا خه لک تیه یه که به نه ستوی قهواره ره شه که ناکه ویت، به لکو ناسنامه ی میلله تیک ناربه و ناشیرین ده کاتو له کومه لگه ی نه وده وله تیشدا عیاری دیموکراسیه که ی بلوک ده کرتی، چه نکه له ناستی بالای تیزاب پئدا رشتندا نیی. salartutmani@yahoo.com